

Znaczenie dosłowne i przenośne

przenośnię w języku codziennym, wyrazy wartościujące

opracowanie: **Mateusz Będkowski** · niekazmuliczyc.pl**KLUCZ NAUCZYCIELA**Grupa **A**Suma: **8 pkt**Czas: **15 min**

4 zadania · 8 punktów · 15 minut · bez słownika · pisz czytelnie · w zadaniach otwartych licz się poprawna forma i pisownia.

Zadanie 1. (0–4)**OTWARTE**

Zakreśl, czy słowa w zdaniu mają znaczenie dosłowne, czy przenośne.

1. Na stole leży złoty pierścionek.

dosłowne / przenośne

2. Mama ma złote serce.

dosłowne / przenośne

3. Ptak szybuje wysoko w obłokach.

dosłowne / przenośne

4. Ola ma głowę na karku.

dosłowne / przenośne**Odpowiedź:** 1. dosłowne; 2. przenośne; 3. dosłowne; 4. przenośne**Rozwiązanie:** Znaczenie dosłowne — słowa znaczą dokładnie to, co mówią. Przenośne — mają inny, ukryty sens (np. złote serce = dobroć).**Punktacja:**

- 1 **pkt** — podpunkt 1
- 1 **pkt** — podpunkt 2
- 1 **pkt** — podpunkt 3
- 1 **pkt** — podpunkt 4

Zadanie 2. (0–2)**OTWARTE**

Wyjaśnij przenośne znaczenie wyrażenia.

1. mieć kamienne serce — _____

2. mieć głowę na karku — _____

Odpowiedź: 1. być nieczułym, obojętnym na innych; 2. być rozsądnym i zaradnym**Rozwiązanie:** Uznaj każde trafne wyjaśnienie własnymi słowami.**Punktacja:**

- 1 **pkt** — podpunkt 1
- 1 **pkt** — podpunkt 2

Który wyraz jest wartościujący (wyraża ocenę)?

- A. duży B. wysoki C. szkolny **D. przepiękny**

Odpowiedź: D

Rozwiązanie: „przepiękny” wyraża ocenę.

Błędne odpowiedzi: pozostałe wyrazy opisują rzecz neutralnie, bez oceny.

Punktacja: 1 pkt — poprawna odpowiedź.

Zmień zdanie tak, by wyrażało ocenę (pozytywną albo negatywną) — dopisz albo zamień wyraz.

1. Za oknem pada deszcz.

Odpowiedź: 1. np. Za oknem pada paskudny deszcz.

Rozwiązanie: Uznaj każde zdanie z wyrazem wartościującym.

Punktacja:

1. **1 pkt** — zdanie z wyrazem wartościującym

Zasady przyznawania punktów

- Zadania zamknięte: 1 pkt za poprawną odpowiedź; 0 pkt za błędną, za brak odpowiedzi albo za wskazanie więcej niż jednej odpowiedzi.
- Zadania otwarte i z lukami: punkty według kryteriów podanych przy zadaniu. Każdy poprawny sposób rozwiązania jest akceptowany, także inny niż w kluczu.
- Przy poprawnej metodzie i błędzie rachunkowym uczeń traci tylko punkt za wynik końcowy; sam wynik bez wymaganego zapisu obliczeń daje najwyżej punkt za odpowiedź, jeśli kryteria tak stanowią.

Proponowana skala ocen (8 pkt)

8 pkt: bardzo dobry · 7–6 pkt: dobry · 5 pkt: dostateczny · 4 pkt: dopuszczający · 3–0 pkt: niedostateczny

Progi orientacyjne: ok. 90% / 75% / 55% / 40%. Dostosuj je do wewnętrznych zasad oceniania.